

Amerika zahteva podaljšanje ultimata.

Stockholm, 22. marca. Petrogradska Rječ poroča: Ameriški veleposlanik v Tokiju je izročil japonski vladi noto ameriške vlade, ki zahteva, da podaljša Japonska svoj 25. t. m. potekajoči ultimatum.

Iz Pekinga javljajo: V Šanghaj je prispelo 9 angleških vojnih ladij.

Boji v Egiptu.

V Egiptu se zbira nad Angleži huda nevihta. Domače prebivalstvo drži vsled skupne vere s Turki in mnogo egiptovskih vojakov je že pobegnilo iz angleških vrst. Osodepoln oblak za Angleže se približuje od jugozapada, od koder se bližajo divji Senusi (arabski narod), ki štejejo v svoji armadi črez 70.000 mož, samih hrabrih in jako bojevitih sinov puščave.

Avstrijski Hindenburg v Karpatih.

Mažarski list „Pesti Naplo“ posvečuje cel članek junaku Svetozarju Borojeviću, našemu najslavnejšemu generalu v karpatskih bojih; piše med drugim n. pr. sledeče:

Središče vseh dogodkov, kateri se tičejo karpatskih čet, je general Borojević. On je najpopulárnejši vođa naših čet. Iz svojega glavnega stana razpošilja vsa povelja in vodi usodo tisočeri ljudi. Dan za dnevom pride v njegov glavni stan in zopet odide neizmerno število telegramov, ogromno vlakov, impozantni avtomobili, aeroplani in vsa moderna občila, ki jih imamo zato, da čim hitreje nosijo poročila z bojišča v glavni stan in zopet nazaj. Ta vrlji general izvršuje svojo nalogo na najpopolnejši način. Pod njem ima vsak prideljen oficir svoj natančno določen delokrog, kojega ne sme prestopiti ali celo se v družega vtikati. Njegov glavni stan je podoben veliki tovarni, kjer so delavci vojaški uradniki.

Praga teh sob ne more prestopiti noben meščan in tujec še se približati ne more, ker je pslopje od vseh strani obdano z močnimi stražami. Mesto, v katerem ima svoj glavni stan, bilo je pred vojsko čisto neznanstno in skoraj nepoznano, a sedaj je vedno polno ljudstva, promet je zelo bučen. Če pride v to mesto kak minister, kak odličen visok častnik ali kak diplomat, nihče se ne zmeni zanj, občinstvo ga niti ne opazi, toda če se prikaže Borojević, pa se vse občinstvo nekako razburi; vse je zanj navdušeno in vsakdor obožuje tega odličnega generala, ki je nasproti vsakomur prijazen in uljuden. Vsi zaupajo in verujejo v njega in vselej, kadar se prikaže, nastane v prebivalstvu neko posebno napeto pričakovanje. Borojević je silno delaven in toraj rad gre — kolikor mu je možno — na izprehod. Tudi na fronti hodi na izprehod po cele tri ure na dan. Zjutraj vstaja zarano, ter se po skromnem zajutru takoj loti dela.

V Karpatih mu je znana vsaka točka, vsak grič, vsak klanec, vsaka steza in nje ovinki, vsako brdo in visočina. Z gotovostjo preračuni, kje da bojo Rusi tepeni.

In zato mu vsakdo zaupa in če se pokaže, je vse pomirjeno. Ta slovit general ni enostranski, vse ga zanima in o vsem je najboljšo poučen. On je mož hitrih činov ter ne odlaga izvršitve, h kateri se je bil odločil.

odgovori: „Seveda! Seveda! Odkod veste to? Ali ste ga mogoče poznali? — Oh če veste česar o njem poročati?“ Z naglico je govoril te besede.

„Seveda zamorem to in sicer samo jaz in nobeden drugi človek!“

Major Schröder še bolj ostrmi: „Vi in nobeden drug človek?“ — Kako? Ali bi bilo mogoče —?“

„Fric! Fric! Ali sem samemu sebi postal tako nepodoben, da me nikakor ne zamoreš spoznati?“

„Bog v nebesih! In ta si Ti? Vilhelm! Ti v tej obleki? O moj brat! Moj brat!“ — Skočila sta eden k drugemu in se srčno objela, pozabivša na kraj, na katerem se to godi! Pozabila sta, da sta v predsobi prevzvišenega kneza, pozabila sta v tem trenutku na vse kneze po vesoljnem svetu, objemala se z glasnimi vsklici veselja tako glasno, da ju niso samo vsi nav-

Na izprehod ne gre nikdar sam, ampak vedno v spremstvu enega ali dveh častnikov svojega štaba. Njegovo obnašanje je vedno vojaško, obraz pa mu je jasen in poln veselja. Nikdo ga še ni videl čmernih lic in nagrbčenega čela. Oči so mu svitile in žive ter odsevajo njegovo dobrodušnost. Njegova hoja in vsaka kretnja je živahna in prijetna. V službi je izredno strog in neizprosno mož jeklen.

Se pred vojsko se je nekoč izrazil v prijateljski družbi o neobhodnosti vojne med nami in Rusi baje tako le:

„Ruski moloh neprestano narašča in ta velikani nam grozi, da nas bo tudi požrl. Ako z vojsko odlagamo, dali mi bomo s tem samo časa, da se ukrepi v gospodarskem in kulturnem oziru; to pa moramo na vsak način preprečiti.“

Vedel je že takrat, kaj da ima priti. Že v vojaški šoli kazal je posebno spretnost in talent za taktiko. Pri vsaki vojni igri je bil vselej zmogovalec in je svoje tovariše vedno prekašal, ki so večkrat prosili, da bi jim pomagal rešiti kako bolj komplicirano bojno igro. Večkrat se je baje celo pripetilo, da je ob taki priliki premagal svojega lastnega profesorja.

C. k. krajni komisar za agrarne operacije.

Št. 36/3—15.

Jako nujno.

Maribor, dne 16. marca 1915.

Uporaba vojnih vjetnikov.

Vsem občinskim predstojništvom, okrajnim odborom, alpskim odborom, kmetijskim podružnicam.

A) Oddaja vojnih vjetnikov.

C. k. ministerstva so ukrenila, da se naj vojni vjetniki kolikor mogoče uporabijo za poljedelska obdelovalna ali melioracijska dela kakor tudi za zgradbo cest. Vojaška uprava je skrajno ugodljivo privolila v oddajo vojnih vjetnikov za poljedelska in druga manjša dela — celo v delovnih skupinah po 30 možev.

B) Pogoji.

1. Glede del, ki se naj bi izvršila, se za posebno važne smatrajo zgradbe alpskih cest in večje melioracije. Pa tudi za manjša dela se, kakor omenjeno, morejo zahtevati vojni vjetniki.

Načrti, kojih finančno pokritje je zagotovljeno po budgetu (proračun), se pred vsem zamorejo začeti. Slučaji, posebno pripravi za uporabo vojnih vjetnikov, se naj, ako finančno vprašanje še ni rešeno, takoj s primernim vtemeljevanjem predložijo pristojnim oblastvom; tozadevno se naj obvesti c. k. krajni komisar v Mariboru.

2. Predpogoji za uporabo vojnih vjetnikov so nesumna pitna voda, primerna odstranitev odpadkov (stranišča), perijodična zdravstvena nadzoritev ter zdravitev po občinskem, okrajnem ali distriktnem zdravniku — o čem se je pri ministerstvu za notranje zadeve izdelalo vodilo

zoči začudeno gledali, temveč da je stopil tudi knez iz svoje sprejemne dvorane pogledat kaj se tukaj godi. Njegovo začudenje je presegalo vse meje, ko je zagledal svojega ljubljence, majorja Schröderja v tesnem objemu usmiljenega brata, s katerem sta se neprenehoma srčno kuševala. Pristopil je trdno pred nju ter že v drugič vprašal, kaj da zamore biti vzrok njuni čezmerni veselosti; bila sta slepa in gluha za vsa okolico.

Nato pa njuno pripovedovanje in kneževo presenetanje, to se da lažje misliti kakor popisati!

Romantika te dolge ločitve, srečna prememba v njuni osodi, posebno pa čudežno svidenje — to je bila za več dni vsebina občne govorice v velikem cesarskem mestu, v katerem se je prebivalstvo k večjemu kakih štiriindvajset ur o kakem imenitnem dogodku razgovarjalo. Zvedela je o tej zadevi celo dobrosrčna in ljudomila vladarica Marija Terezija, ki je dala oba

— ter pri večjem številu delavcev naprava marodne hiše z osamljivimi prostori (glej točko d).

Oddaja vojnih vjetnikov iz okuženih taborišč je izključena. Sploh se bodo vojni vjetniki pred njih oddajo podvrgli daljši zdravstveni nadzoritvi.

C) Nadzoritev.

Nadzoritev manjših delovnih skupin (30 možev) pripustila se bode političnim oblastvom, oziroma komisijam za žetev in občinam. Pri večjih delovnih skupinah (200 mož) prevzame vojaška uprava tudi nadzoritev.

D) Stroški.

Od strani delodajalcev ne dobijo vojni vjetniki nobenega plačila. Vojaška uprava da vojne vjetnike brezplačno na razpolago ter nosi tudi v vseh slučajih stroške za hrano.

Delodajalci prevzamejo v vseh slučajih le stroške za nastanitev, kuhinjsko posodo, priskrbovanje orodja, zdravstveno nadzorovanje ter prevozne stroške železnice po vojaškem tarifu. Pri večjih delih v skupinah po 200 mož ter pri daljši uporabi prevzame vojaška uprava tudi postavljanje potrebnih barak (kolib) na svojo stroške in priskrbi tudi kuhinjsko posodo.

Označeni pogoji morajo se proglašati kot jako ugodni. Vsled tega je želeto, da se obsežno in izdatno uporabijo delovne sile, ki se s tem dajo na razpolago.

Ako se v omdotnem področju rabijo vojni vjetniki, naj se to naznani c. k. krajnemu komisarju v Mariboru, in sicer kakor hitro mogoče, ker se bo v najbližjih dnevih v Gradcu vršila ustmena razprava o tem predmetu.

C. k. komisar za agrarne operacije:

Sima Gall m. p.

* * *

Razumni rojaki, pobrigajte se!

Zgorajni oklic ces. kr. komisarijata za agrarne operacije v Mariboru naj vsakdo natančno in vestno prečita, ki potrebuje delovnih moči za svoja kmečka dela bodisi na polju, na travniku ali v vinogradu; dobe se — kakor je z okolica razvidno — tudi za druga opravila, toda ista pridejo pri Vas kmetovalcih, ki tvorite večino naših čitateljev, le malo ali celo nič v poštev.

Ne odlagajte čisto nič, temuč požurite se n e m u d o m a, da dobite pomoč pri svojem delu, ki vas ne stane skoraj čisto nič. Posebno vam rojakom Slovincem polagam na srce, ne zamudite prilike, ki se vam nudi sedaj, ponudi „zastonj in franko“! Naj nikdo izmed Vas potem ne godrnja: Ja, mi ubogi Slovenci smo pač vedno zadnji pri skledi! Če je kdo poklican k obedu, naj pride hitro, brez obotavljenja, drugače bo zamudil in našel — prazno skledo. Ali mislite, da so pregovore kakor n. p.: „Komur ni svetovati, temu se tudi ne more pomagati“, — „kdor mašo zamudi, še žegna ne dobi“ — in enake n o r c i skovali? Kdor bi to trdil, za-sluzil bi sam to ime.

Glejte, dragi moji, kako je to zadevo n. pr. gospod načelnik okrajnega odbora ptujskega urno spoznal za dobrodošlo izvrstno pomoč v sili, v sedanji sili splošnega pomanjkanja delavskih moči. Koj hitro, nemudoma po prejemu

brata Schröder k sebi povabit, ker je želela njima ustmeno čestitat ter še tudi drugače svojo naklonjenost izkazat.

Brat Bertrand se je sicer vrnil v Feldsberg, a tudi za njega je knez Liechtenstein prav po očetovski skrbel ter ga na dvojni način odlikoval. Brata sta se od sedaj naprej pogostoma videla in vezala je nju neizpremenljiva bratovska ljubezen. Vsak je bil srečen — po svoje.

Starejši brat Friderik je pozneje bil povišan v baronski stan, bil imetnik polka in je umrl kot podmaršal (feldmarsallajtnant) v Olomucu na Moravskem, kakor smo že začetkoma povedali.

Bertrand prejel je na Dunaju naslov doktorja zdravilstva. Ko si je pridobil s svojo spretnostjo, s svojimi zdravniškimi uspehi in s svojo osebno ljubeznivostjo splošno spoštovanje, umrl je v visoki starosti v Eisenstadt-u na Ogrskem. Kratko pred svojo smrtjo razdelil je svo svoje imetje med svoje redovne sobrate. — t —

oklica ces. kr. lokalnega komisarijata za agrarne operacije v Mariboru sporočil je temu uradu nazaj, da zahteva za nižje navedena dela toliko in toliko mož, vrhutega je pa še svetoval drugim, da se naj nemudoma poslužijo te nepričakovane a dobrodošle ponudbe; in med temi drugimi sta tudi dva slovenska gospoda poslancu.

Do nadalje se bude v porabo vzelo vojnih vjetnikov in sicer:

60 mož za kmetovalška dela na posestvu Štajerske hranilnice v Podlehniku;

60 mož v vzornem vinogradu g. F. Osterberger-ja;

30 mož pri upravi domèn g. grofa Herberstein-a v Ptuj;

30 mož na graščini Dornava;

60 mož za dela na mestnih marofih; za popravila starih in gradenje novih cest je g. okrajni načelnik zahteval za preložitvev gorske ceste na Ptujski gori v potezi okrajne ceste Ptuj Stoperce-Rogatec

100 mož, kojo zahtevo je priporočal tudi g. poslanec Ozmeč-u ter občinskima zastopništvoma na Ptujski gori in v Majšpergu.

Za preložitvev gorske ceste v Hlaponcih v potezi okrajne ceste Ptuj-Jursinci-Gornja Radgona zahteva se

100 mož in občine Hlapovce, Polensak in Jursinci so dobile naročilo, da naj prošnjo podpirajo;

500—1000 mož se je zahtevalo za regulacijo Pesnice v sodn. okrajih Ptuj, Št. Lenart in Maribor.

Prosilo se je g. poslancu Brenčiča in g. grajščaku Quido pl. Pongratz, da vplivata na to, da bi se ta nujna dela s pomočjo vjetnikov pospešila.

Tudi občine Formin, Sv. Marjeta, Možganci, Mezgovci, Pacinje, Velovlek, Ivanci, Destinci, Ločice-Ternovec, Mostje in Slome so povabljene da vložijo tozadevne prošnje.

Za regulacijo Drave so prošene, da bi prošnjo podpirale, občine Cvetkovi, Pobrežje, Lendova, Duplek, Sv. Nikolaj, Loka, Rašje, Št. Janž, Slovenska ves, Hođoš, Breg, Pobrež, Dravci, Dolena, Gorenjski vrh, Zavrč, Formin, Gajovci, Mala ves, Meretinci, Stojnce, Bukovci, Sv. Marko, Zabovci, Puhla, Brstje, Karčovina, Vurberg in Sv. Martin, ter se je zahtevalo

500—1000 mož.

Za zgradbo strategično neizmerno važne železnice Dunaj-Spalato zahtevalo se je za delno progono Ptuj-Rogatec Brežce

5—10.000 vjetnikov ter se je predložila prošnja ces. kr. ministerstvu za železnice kakor tudi g. senatnemu prezidentu dr. Miros. Ploju, da blagovolita tozadevno prošnjo podpirati. Enaki pismi poslal je g. okrajni načelnik tudi okrajnima odboroma v Rogatcu in Brežcah.

Za regulacijo Dravinje se je mož zahtevalo in se je zaposlilo g. poslancu Ozmeč-a kakor tudi občine Vareja, Pristova, Jurovec, Lancja ves, Ptujška gora, Majšperg, Št. Bolfank in Pobrež, da bi naj prošnjo podpirale. V svrhu regulacije Poljskavškega potoka zahtevalo se je mož in se je spet prosil g. poslanec Ozmeč ter občine Majšperg, Ptujška gora, Pristova, Vorovec, Lancja ves, Sela, Št. Lovrenc, Čirkovce in Škola, da se naj udeležo

300 Za osušenje močvirij od Slov. Bistrice naprej proti Jablanom, Čirkovcam, Št. Lovrenc, Podlož, Medvedcam in Sesteržam se je zahtevalo

1000 mož ter se imenovane občine kakor tudi okrajni odbor v Slov. Bistrici naprosilo, da naj prošnjo podpirajo.

Za gradnjo ceste Ptuj-Sv. Martin tikoma Drave zahtevalo se je

500 mož. Za preložitvev gorske ceste v Grabšincih v potezi gornjeradgonske okrajne ceste zahtevalo se je

200 mož in se okrajni odbor Gornja Radgona naprosil, da prošnjo podpira.

Za gradnjo ceste Podvinci-Zgornji Velovlek se je zahtevalo 200 mož ter sta občini Ivanjci in Destinci povabljene, da prošnjo podpirate.

Za gradnjo ceste Ptuj-Sela zahtevalo se je

200 mož in povabile občine Breg, Jurovec in Ternovec-Sela, da prošnjo podpirajo.

Za zgradbo ceste Jurovec-Pristova-Štogarce se je zahtevalo istotako

200 mož ter občinam Jurovec, Majšperg, Gornja Pristova in Ptujška gora naročilo prošnjo podpirati.

Za gradnjo ceste Gorenjski vrh-Turški vrh zahtevalo se je

200 mož ter se povabile občine Gorenjski vrh, Turški vrh in Zavrč, da prošnjo podpirajo. Obenem se je poslalo enako pismo gosp. grajščaku in okrajnemu odborniku baronu Maks Kübeck.

Konečno se je še za regulacijo potočnih strug in popravilo cest v Haložkih gorah zaprosilo

500 mož ter se naročilo občinam Leskovec, Vारेja, Sedlašek, Podlehnik, Grušovec in Pobrež, da naj prošnjo podpirajo.

Skupno število zahtevanih vjetnikov znaša toraj okoli 25 000 mož

Glejte, dragi čitatelji, za toliko delavnih mož se je potegnil — deloma na to vpljival — eden sam edini mož, g. okr. načelnik ptujski.

Seveda ni „pri moj duši“, da bo vso zaproseno število tudi dobil, toda prošniku se navadno ne odkloni popolnič, da se mu saj toliko, kolikor je lahko mogoče. Kdor pa ne prosí, gleda potem skoz prste, godrnja in si ne ve drugače mržnjo olajšati, kakor da zavida tistega, ki je prosil in — dobil. Vsak denar ima obojestranski kov (beiderseitige Prägung) in enako ima tudi ta priteg vjetnikov dve svetli strani. Država, v kateri so doma, sedaj ne more za-nje skrbeti. Vzdrževati jih mora naša država, jim dajati stanovanje obleko in hrano. Pri tolikih tisočih pa to lepega denarja stane; od kogar da država ta denar vzeme, ker ga imeti mora, mislim, da je vsakemu davkoplačilcu znano.

Ako si toraj izprosíte te vjetnike za delo na Vaših posestvih, si bodeíte olajšali težo davčnih bremen, ker državi ne bo treba graditi velikanskih vjetniških barak, vdrguč pa Vam bojo zastoj opravili delo, katerega bi sami ali z nedostatnimi pomožnimi delavci nikakor ne zmogli.

Priporočal je tudi g. načelnik okr. zastopa, da se naj barake v manjših obsegih in posamezno v tistih okoličah stavijo, kjer se potrebuje razmeroma več vjetnikov, da bi tile imeli potemtakem bližje na delo. Postaviti se bi jih n. pr. zamoglo nekaj ob delih neregulirane Pesnice, da bi imeli vjetniki tamkaj delo naprej, ako bi se za kmečka dela začasno ali trajno več ne potrebovali. Velika skupina barak — kakor je to nameravano v Šternthalu — je nepraktičen načrt za državo kakor za kmetovalce.

Da se teh ponudeni delavcev v nobenem oziru ni treba bati, to Vam pojasnjuje in zagotavlja dovolj dotični uradni oklik.

Bedasto bi toraj bilo, te tuje ljudi kar tako brez vsega dela vzdržavati, jih rediti, medtem ko nam samim itak živeža že na piclo hodi. Toda bog varuj, da bi me napačno razumeli in si mislili, da imate kak vzrok te ljudi sovražiti in žnjimi surovo postopati! Reveži so kakor so reveži naši ljudje, ki so sedaj vjetniki daleč tam v tuji deželi med tujimi ljudmi. Tudi ti siromaki, ki imajo sedaj priti na delo v naše kraje imajo v svoji domovini drage svojece, stariše, brate, sestre, prijatelje, neveste, ki so si v skrbah za njimi in tožbo v svoji negotovosti bridke solze črez vse to gorjé. — Upam, da ste me razumeli. Z Bogom!

— t —

Postna pridiga „Štajerčeva“.

(4. stran 77 vrst.)

Bilo je v tistem času dno hudo pomanjkanje in stiska, ko se je pisalo: dne 23. marca 1915. In tisti čas stojim v nekem lokalu pred $\frac{1}{2}$ l špicarja pri mizi, na kateri je ležal nek nemški časopis, ko pride od druge mize mož v delavniški obleki, pogleda list — „že dva dni star“ — ter reče: „Ah, zdaj ko smo izgubili Przemysl, zdaj pa ne čitam nobenega časopisa več ne nemškega in tudi ne slovenskega“. Morebiti me je poznal kot časnikarja ali morebiti tudi ne — vse eno —, izrek postaranega moža me je zanimal. Kot človek, ki pustim vsakomur svoje veljati, ako isto ne zadeva moje malenkosti, sem mu v mislih dal prav, ustmeno pa itak nisva besede menjala.

Ko pozneje besede tega moža nekoliko premislil, storil sem „tr den sklep“, da čitateljem „Štajerca“ napravim nekako pridigo ali vsaj „nauk“, kojemu želim, da bi našel pot v čitateljeve možgane, ker si ne upam reči „k srcu“, h kojemu itak marsikdo govori, — včasih morebiti zelo preveč, ker pogostoma razun srca tudi pamet znori.

Reč je ta — po mojem mnenju. Kdor danes časniki piše v državi, ki je v vojsko zapletena, ima velike in mnogotere sitnobe. Ne mislim tukaj na g. državnega pravdnika, temuč samo na ljudstvo, ki časnike čita. Poročila o vojnih dogodkih bralcem skoraj nikdar ne ugajajo, kajti besedo „ugajati“ si tolmačim tako, da se še tudi po daljšem času — in tudi po desetletjih — z veseljem spominjam prijetnega dogodka, katerega sem doživel sam ali pa prejel o njem obvestilo, koje mi je „ugajalo“.

Poslušajte me toraj! Če Vam časnik vsled zanesljivih uradnih poročil danes pove o kakem izvanrednem uspehu naših vrlah krdel, ste večinoma res razveseljeni ali mogoče celo navdušeni, drugi, tretji in morebiti kak deseti dan ravno tako; a sedaj pride „na enkrat“ v časniku poročilo, da je sovražnik tu ali tam imel kak pomembnejši uspeh, — „na enkrat“ ste tudi Vi na tleh kakor da bi Vam osebno že bil Rus stopil na tilnik ali pa — Vam urednik vliil v grlo celi liter cijankalija.

Imel sem nekaj med svojimi soobčani ljubeča prijatelja, premožnega posestnika, ki je kaj rad rekel: „Če hudí mlade ima, tedaj ima vsakokrat najmanj dva“, ali po „krščanski“ rečeno: Nesreča pride redko sama! Tako se godi skoraj vedno tudi naši ljubi Avstriji. Kolikokrat smo bili v zadnjem polstoletju napadeni, tolikrat smo se morali bojevati najmanj na dve strani. V tej vojski je že četrtočasnik.

In Vi mislite, da je to lahka reč? Ne gre pa ne gre brez neizogibnih nezgod. Še roman, ko gre na božjo pot, se včasih izpotakne in morebiti malenkostno poškoduje,

Goltavost.

Jako razširjena napaka je navada nekaterih ljudi, da premnogo jejo in s tem preobložijo želodec in čreva. Goltavost ima svoj vzrok v različnih okolščinah in se ne da zlahka odpraviti, ker dotičnik takoj začuti glad, ako ne je venomer. Ščasoma pa povzroči goltavost vsled preobložitve želodca pokvarjenje prebavil in samogoltnež je primoran trpeti bolečine v želodcu, krče, grenčico in zagatitev v prebavilih ali pa

— glad. Vsem, ki trpe na zagačenju, se priporočajo Feller-jeve čistilne in prebavljanje popsepujoče rabarbarjeve kroglice s znakmo „Elsa-Pillen“, in bi naj bile v vsaki hiši, da se zamorejo pri boleznih v želodcu, črevah, sploh v prebavilih takoj rabi. One uredijo stol, pomirijo krč, zboljšajo kri in zapredijo tudi preveliko dobelost (nakopičenje preobilne maščobe).

Te preizkušene, lahko in zanesljivo čistilne kroglice priporočajo mnogi zdravniki, ker njih uporaba nima nikakoršnih škodljivih postranskih posledic. Zaradi njihovega zmernega učinkovanja

jih tudi ženske in otroci radi jemljejo. 6 skatljic za samo 4 krone in 40 vin. pošlje poštine prosto lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg št. 241 (Hrvatsko) in se lahko obenem tudi naroči Feller-jev bolečine odstranjujoči fluid iz rastlinskih izvlečkov s znakmo „Elsa-fluid“, ki se od mnogih zdravnikov rabi in priporoča proti skrnini, prglinu in drugim boleznim; 12 steklenic za 6 kron se lahko obenem naroči poštine prosto, in bi moralo biti to domače zdravilo vedno pri roki, ker je preizkušeno v mnogoterih boleznih.

— — — hajir.